Skolinspektionen

Beslut

2016-09-23

Dnr 43-2014:8580

Timrå kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Arenaskolan i Timrå kommun

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20
Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08
www.skolinspektionen.se

Uppföljning av tillsyn i Arenaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Timrå kommun under våren 2015. Skolinspektionen fattade den 18 juni 2015 beslut efter tillsyn för Arenaskolan. I beslutet förelades Timrå kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom områdena "Undervisning och lärande", "Extra anpassningar och särskilt stöd", "Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling", "Förutsättningar för lärande och trygghet", Styrning och utveckling av verksamheten" samt brister avseende svenska som andraspråk.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Timrå kommun inkom med den 29 oktober 2015 och den 28 juni 2016. Uppföljningen bygger även på uppgifter i telefonsamtal med rektor och biträdande rektorer den 28 juni och 17 augusti 2016 samt med förvaltningsledning den 1 juli och 18 augusti 2016.

Sammanfattning av avhjälpta brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan.	Brist avhjälpt
Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.	Brist avhjälpt
I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Brist avhjälpt
Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.	Brist avhjälpt
Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Brist avhjälpt
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälpt

	Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälpt
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälpt
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
	Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälpt
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.	Brist avhjälpt
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälpt
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Brist avhjälpt
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Brist avhjälpt
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Brist avhjälpt
Ytterligare brist A		
	Skolan följer inte författningarnas krav avseende svenska som andraspråk.	Brist avhjälpt

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)
- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristerna i skolenhetens arbete med undervisning och lärande kommer att avhjälpas.

I kommunens redovisning och i samtal med skolenhetens ledning framgår att åtgärder vidtagits för att förbättra undervisningen både vad gäller planering, lärarstöd, individanpassning och elevinflytande. Åtgärder har även genomförts för att stärka elevernas lust att lära. Bristerna bedöms i dagsläget inte vara fullt ut avhjälpta, men det aktiva arbete som bedrivs för att utveckla undervisningen på skolenheten har hittills visat goda effekter. De vidtagna åtgärderna och pågående utvecklingsprocesserna bedöms därför komma att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristerna i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd är avhjälpta.

I kommunens redovisning och i samtal med skolenhetens ledning framgår att åtgärder vidtagits för att skyndsamt utreda samt tillgodose elevers behov av extra anpassningar och särskilda stödinsatser. Åtgärder har även vidtagits för att tydliggöra åtgärdsprogrammens innehåll. De effekter av vidtagna åtgärder som framgår i redovisningen är bland annat att elever i behov extra anpassningar och särskilda stödinsatser nu identifieras, utreds och tillgodoses i ett tidigt skede. Ytterligare insatser är planerade bland annat för att arbeta mer strukturerat med elevhälsans handledning av lärare samt åtgärdsprogrammens innehåll.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristerna i skolenhetens arbete med trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling är avhjälpta.

I den plan mot kränkande behandling som kommunen redovisat framgår nu en kort redogörelse för tidigare års insatser, slutsatser av en aktuell kartläggning, vilka åtgärder som ska vidtas samt rutiner för arbetet då kränkning skett. I redovisningen och i samtal med skolenhetens ledning framgår vidare att ett aktivt arbete mot kränkande behandling bedrivs vid skolenheten och att underlagen för analys av detta arbete är under utveckling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristerna i skolenhetens förutsättningar för lärande och trygghet är avhjälpta.

I kommunens redovisning och i samtal med skolenhetens ledning framgår att insatser vidtagits för att åtgärda brister i lärarnas samverkan och ämnesövergripande arbete samt i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Redovisade effekter är bland annat att ämnesövergripande arbete nu behandlas som en del i planering av undervisningen och att nya rutiner för elevhälsans arbete nu medför att elevhälsan används i analys av skolenhetens utvecklingsbehov samt i förebyggande insatser utifrån dessa.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristerna gällande styrning och utveckling av skolenheten kommer att avhjälpas.

I kommunens redovisning och i samtal med skolenhetens ledning framgår att det systematiska kvalitetsarbetet är under utveckling. Enligt redovisad planering avser rektor i slutet av läsåret att sammanställa resultat av arbetet med bland annat normer och värden respektive kunskaper samt analysera dessa i förhållande till de nationella målen i läroplanen. Resultat, analys samt identifierade utvecklingsbehov ska dokumenteras i ett "bokslut" för läsåret. Konkretisering av åtgärder ska beslutas och dokumenteras i början av nytt läsår.

Som underlag för analys av kunskaper avser rektorn sammanställa bland annat betygsresultat innefattande alla betygssteg, samtliga ämnen, kön, relation mellan betyg och resultat av nationella prov samt arbetet med särskilda stödinsatser. Som underlag för analys av kunskapsresultaten avser rektorn även innefatta den avstämning av elevernas kunskapsprogression som görs under terminens gång, kallad "prognosarbete".

Vid skolenheten bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete, och vilka resultat som ska sammanställas som underlag för analys av skolenhetens arbete mot de nationella målen avseende normer och värden är under utveckling.

Ytterligare brist

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Timrå kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Skolan följer inte författningarnas krav avseende svenska som andraspråk. (5 kap. 14-15 §§ skolförordningen)

Motivering

Skolinspektionen bedömer att bristen gällande undervisning i svenska som andraspråk är avhjälpt.

I kommunens redovisning och i samtal med skolenhetens ledning framgår att rutinerna för mottagande av nyanlända elever nu tydliggör hur och när kartläggning av elevernas kunskaper och behov ska ske och att rektor nu fattar beslut om eleven behöver läsa svenska som andraspråk.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Lena Johansson
Föredragande